

2023/24

Årsplan

Maurtua Barnehage SA

Alle barn skal oppleve at de er inkludert i fellesskapet!

Innhold

Vår barnehage	3
Presentasjon av barnehagen	3
Ny i barnehagen	4
Overganger innad i barnehagen	5
Overgang barnehage – SFO og skole	6
Barnehagens årsplan	7
Felles verdier, retning og fokus - strategiplan for barn og unge	7
Hovedsatsingsområde	8
Samarbeid	9
Foreldresamarbeid	10
Taushetsplikt, opplysningsplikt og politiattest	10
Lek og læring i barnehagen	10
Demokrati og barns medvirkning og deltakelse	11
Omsorg og danning	11
Kommunikasjon og språk	12
Mangfold, likestilling og gjensidig respekt	12
Bærekraftig utvikling	13
Livsmestring og helse	13
Barns rett til et trygt og godt barnehagemiljø	13
Vurdering og veien videre	15

Vår barnehage

Årsplanen skal gi et innblikk i hvordan barnehagen vil jobbe neste barnehageår og hva vi tenker er viktig å ha fokus på i vårt arbeid, for at barna skal trives og utvikle seg.

Presentasjon av barnehagen

Maurtua barnehage er en foreldreid barnehage med fire avdelinger. Rognebær og Bjørnebær, med 15 barn hver i alder 0-2 år, og Tyttebær og Blåbær, med 24 barn hver i alder 3-5 år. Barnehagens ansatte består av barnehagelærere, fagarbeidere og assistenter. Barnas alder på de ulike avdelinger kan variere fra år til år, avhengig av barnekull og søkermasse. Vi har et stabilt personale, med lang erfaring og mye kunnskap. Det tenker vi er et viktig grunnlag for godt samarbeid og utvikling av barnehagen. Barnehagen har en kjøkkenmedarbeider, 7,5 timer hver dag. Det er en stor gevinst for barn og ansatte. Ansatte slipper å gå fra avdeling for matlaging og oppvask, og det serveres to sunne og næringsrike måltider hver dag. Barna får ofte være med å tilberede mat sammen med kjøkkenpersonalet.

Maurtua barnehage er sentralt plassert på Odderhei, og har siden 1993 vært en betydningsfull del av nærområdet. Barnehagen startet med to avdelinger, med 18 barn hver i alder 3-6 år. I 2004 ble barnehagen bygget på, med ytterligere to avdelinger.

Barnehagen har et flott turområde som vi kaller Bjørnebærhiet. Det ligger i skogen, mellom barnehagen og Sukkevann, ca. 1 km fra barnehagen. Her er det gapahuk, ovn og grill, lekehytter, tauløype og balansestokker. Det er også en liten froskedam i området. Barnehagen benytter seg av området flere ganger i uken.

Maurtua barnehage er medlem i PBL (Private barnehagers Landsforbund) og PBL-lokallag. Vi har siden 2014 vært en IA-bedrift og har bedriftshelsetjeneste via PBL. Bedriftshelsetjenesten kjenner godt til barnehagedriften, og er en viktig støttespiller for oss, spesielt i arbeidet med HMS og arbeidsmiljøutvikling. Vi har siden 2015 hatt et forsterket fokus på arbeidsmiljø og sykefravær.

Jeg oppfordrer dere til å bruke barnehagens hjemmeside. Her finner dere kontakt- og praktisk info, oversikt over ansatte, samarbeidsutvalget (SU) og styret. Last i tillegg ned og bruk appen Kidplan. Appen gjør det enklere å følge med på det som skjer i barnehagen. I tillegg finner dere oss i på facebook og instagram.

Vi ønsker å gi barn og foreldre en best mulig hverdag i barnehagen vår. Det er viktig med et godt samarbeid oss imellom. Har du/dere spørsmål som angår avdelingen, ta direkte kontakt med pedagogiske ledere. Foreldrebetaling kommer via e-post. Er det spørsmål om generell drift, foreldrebetaling eller andre praktiske forespørsler, ta kontakt med undertegnede.

Vi håper dere blir like glad i Maurtua som oss, og at dere benytter vår kunnskap og erfaring.

Med vennlig hilsen Terje Taxerås, daglig leder

Kontaktinformasjon

Barnehagens hovednummer er: 380 56 490
(med tastevalg når du de ulike avdelinger og daglig leder).

Ønsker du å ringe direkte?

Daglig leder: 952 29 340
Avd. Rognebær (0-2 år): 922 06 926
Avd. Bjørnebær (0-2 år): 922 08 347
Avd. Blåbær (3-6 år): 920 83 214
Avd. Tyttebær (3-6 år): 920 72 648

Hjemmeside: www.maurtuabarnehage.no
E-post: post@maurtuabarnehage.no

Ny i barnehagen

Slik vil vi motta barnet ditt i barnehagen vår:

Før ditt barn begynner i barnehagen, blir det invitert på besøk sammen med dere foreldre. Dere får da sett avdelingen barnet skal gå på, og hilst på personalet. Denne dagen får dere også med dere informasjon om avdelingen, og rutiner for tilvenning.

Under tilvenningsperioden i august er vi opptatt av at barna skal få en best mulig overgang til barnehagen. Barn skal oppleve at barnehagen er et trygt og godt sted å være. Det samme gjelder for foreldrene. Barn er forskjellige, og personalet vil ha en tett dialog med dere foreldre i denne perioden.

Rognebær og Bjørnebær (0-2 år)

Vi anbefaler en tilvenningsperiode på minst en uke. Målet er at barnet får positive opplevelser, blir kjent med barn og voksne på avdelingen, slik at barnehagen kan bli en god og trygg plass for barnet å være!

Dag 1; 1-2 timer der barnet er sammen med foresatt. Barnet leker litt og treffer barn og voksne på avdelingen.

Dag 2; 2-3 timer. La barnet få kontakt med andre barn og voksne, om mulig kan foresatt holde seg litt i bakgrunnen.

Dag 3; 2-3 timer. La barnet leke med de andre barna og de voksne, foresatt holder seg i bakgrunnen og kan gjerne være i et annet rom en stund hvis barnet aksepterer det.

Dag 4; ca. 3-4 timer. La barnet leke med de andre barna og de voksne. Foresatt holder seg i bakgrunnen og kan gjerne være i et annet rom en stund hvis barnet aksepterer det. Om barnet er klar kan vi prøve at barnet sover i barnehagen denne dagen. foresatt er med i prosessen når barnet legges, når barnet har sovnet kan foresatt gå en tur. Vi ringer når barnet våkner!

Dag 5; ca. 3-4 timer. Barnet leveres og f foresatt går. Vi har tett dialog denne dagen og foresatt kontaktes ved behov. Barnet hentes etter soving. Vi anbefaler at barnet ikke har lengre dager enn 5 timer den andre uken i barnehagen.

Fra oppstart får barnet en primær voksen, som de stort sett forholder seg til. Den voksne følger opp barnet i tiden fremover. Nøkkelord for denne tiden er gode opplevelser, omsorg, trygghet og små vennskap! Det er viktig at foresatte og personalet gir hverandre informasjon, om hvordan det går hjemme og i barnehagen. Barn er forskjellige, så hvor lang tid tilvenningen tar er veldig forskjellig. Det er viktig å finne løsninger som er bra for hvert enkelt barn.

Tyttebær og Blåbær (3-5 år):

Vi ønsker at det settes av minimum en uke til tilvenning.

Dag 1; 1-2 timer, der barnet er sammen med foresatt. Tiden brukes til å møte voksne og barn på avdelingen og utforske, bli kjent, leke og treffe nye venner.

Dag 2; 3-4 timer, der foreldrene holder seg litt i bakgrunnen hvis det er mulig. La barnet få kontakt med andre barn og voksne.

Dag 3; 3-4 timer. Denne dagen tenker vi at foresatte kan gå hjem/være i nærheten deler av dagen. Det er viktig at barnet synes det er greit og det er viktig at foresatte er tilgjengelige om det skulle være behov for det. Målet er at barnet skal oppleve at det er positivt og trygt å være i barnehagen.

Dag 4. og 5; i samråd med personalet.

Etter disse 5 dagene er det viktig med tett dialog mellom barnehagen og foreldre. Her i barnehagen fokuserer vi på å gi barna positive opplevelser, trygghet og vennskap. Enkelte barn kan ha behov for flere uker før de er helt trygge. Dette medfører en lengre tilvenning, med tett samarbeid med våre ansatte på avdelingene.

Overganger innad i barnehagen

Slik vil vi legge til rette for at barn og foresatt får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe:

Avdelingene Bjørnebær og Rognebær har et tett samarbeid, og det samme har avdelingene Blåbær og Tyttebær. Når barna skal videre fra liten til stor avdeling, planlegger pedagogene dette grundig, for å fordele barna på beste mulig måte. Barna blandes fra de to avdelingene, men vi passer alltid på at

de kommer sammen med noen av vennene sine. Vi forsøker å dele opp slik at antall gutter og jenter blir omtrent det samme på avdelingene. Når barna er fordelt, blir de ved jevne mellomrom invitert inn, for å besøke de store avdelingene før de skal begynne der. En voksen fra småbarnsavdelingene vil alltid være med. Barna får se hvor de skal ha plassen sin i garderoben, og de får gjort seg litt kjent med de ulike lekerommene på avdelingen. De får delta i frilek, samlingsstunder, og de spiser noen måltider sammen.

Foresatte får også et skriv fra pedagogiske ledere på ny avdeling, der de ønskes velkommen. Her får man litt informasjon om avdelingen, og hvordan "bli kjent" besøkene gjennomføres. Alle foresatte får tilbud om en overgangssamtale før sommeren, dersom de ønsker det. På slutten av barnehageåret har ped. ledere et møte, der nyttig informasjon om det enkelte barn deles. Dette er med på å gjøre overgangen trygg og god. Det kan oppleves som en stor overgang for barn å bytte avdeling. Vi anbefaler derfor kortere dager den første tiden.

Overgang barnehage – SFO og skole

Barn skal ha et sammenhengende læringsløp fra barnehage til SFO og skole. Kristiansand kommune har utarbeidet [rutiner for dette samarbeidet](#) («Rød-tråd»). Barnehage og SFO/skole skal i samarbeid med foresatte legge til rette for at barn får en trygg og god overgang. Barnehagen sender i samråd med foresatte et overføringsskjema der også barnet har fått bidra med informasjon. For noen av barna vil det også være et samarbeidsmøte mellom hjem, barnehage, SFO og skole i forkant av skolestart.

I Maurtua jobber vi kontinuerlig med å gjøre overgangen best mulig for det enkelte barn. Vi har en ukentlig klubb, for skolestartere på tvers av avdelingene. Dette er en skoleforberedende klubb, der vi har fokus på at barna skal oppleve mestring og gruppetilhørighet, samtidig som de tilegner seg grunnleggende faglige ferdigheter. Klubben skal være lystbetont og spennende, og samtidig gi barna en liten smakebit på det som nærmer seg. Hver samling starter med at vi sitter i en ring, der barn og voksne synger en fast sang. Deretter starter vi med en gjennomgang av dagens tema. Den voksne bruker konkrete i formidlingen, og barna jobber videre i en arbeidsbok, som heter TRAMPOLINE. Denne boken er utarbeidet i henhold til Rammeplan for barnehagen, med oppgaver og ulike temaer. Her møter barna elefanten Trampoline i ulike situasjoner. Det legges vekt på lek og læring, undring og refleksjon, språkstimulering og begrepsforståelse. Boken er delt inn i 11 ulike deler, som omtaler: meg selv, mønster, former, måling, tall, plassering, sortering, stavelser, rim, symboler og bokstaver.

Dette jobber vi med i skolestarterklubben:

- lek og sosial kompetanse
- selvstendighet og konsentrasjon
- rekke opp hånda og ta ordet samt lytte til andre
- språk og begrepsforståelse
- skrive eget navn og bli kjent med bokstaver
- rim og rytmer
- tall og telling, geometriske former / figurer

Vi jobber med at barna skal motta og følge beskjeder. Vi har stort fokus på sosial kompetanse, hvordan vi skal omgås andre på en best mulig måte, og vi jobber mye med å vente på tur. Barna skal videreutvikle fantasi, konsentrasjon, språk og selvstendighet.

Skolestarterne har et samarbeid med Asbjørn Arntsen og Kilden. Det hele med deltagelse og sang på seniorkildens juleforestilling Fra julebakst til englesang, i desember.

Hvert år øver vi inn et skuespill om dyrene i Hakkebakkeskogen, der alle skolestarterne får en rolle. Skuespillet avsluttes med en fremføring for foresatte i mai/juni. I etterkant av skuespillet for foreldrene, har vi en fest sammen med barna, der vi spiser god mat og koser oss skikkelig sammen med dem. Vi har også overnatting for barna denne kvelden. Førpremieren foregår i forkant på dagtid, for begge småbarnsavdelingene.

Når vi jobber med skuespillet, ser vi at barna tilegner seg gode opplevelser og erfaringer.

På skolen vil det være fokus på å kunne presentere noe for klassen. Det å få erfaringer innen dette feltet allerede i barnehagen, mener vi er viktig for å øke barnets selvtillit og selvfølelse. Vi tildeler rollene både ut ifra barnas ønsker, og hva vi mener vil gi barna en god opplevelse av mestring. Denne opplevelsen vil være med på å utvikle et godt selvbilde, i trygge omgivelser for barna.

På våren drar vi på skolebesøk, der barna får møte noen voksne som jobber på SFO og skolen. Vi får en omvisning, både ute og inne. Barnehagen benytter seg av skolens gymsal gjennom barnehageåret.

Alle barnehager og skoler i Kristiansand har en felles overgangssekk. Denne sekken kan bidra til å gjøre overgangen lettere, og tryggere når de får holde på med noe de kjenner igjen fra barnehagen. Sekken er et viktig ledd i arbeidet med overganger, som beskrevet i plandokumentet "En rød tråd". Når de begynner i skolen vil de møte den samme sekken.

Dette er innholdet i sekken:

- Matregle: Ormen den lange
- Leke: Hoppetau
- Regle : "Finbeck og Fia" mfl.
- Boka: "Odd er et egg"
- Eventyr " Skinnvotten"

Barnehagens årsplan

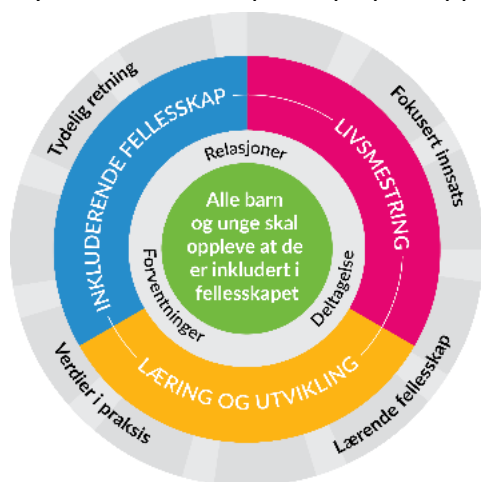
Alle barnehager skal utarbeide en årsplan. Denne skal vise hvordan barnehagen jobber i tråd med Rammeplanen og lov om barnehager. Alt arbeid i barnehagen skal gjenspeile [barnehagelovens formål, § 1](#). Årsplanen har en dobbel funksjon, den skal både være et arbeidsredskap for barnehagepersonalet internt og den skal dokumentere barnehagens valg og begrunnelser for praksis i forhold til samarbeidspartnere og foreldre. Den skal blant annet vise hvordan barnehagen arbeider med omsorg, lek, danning og læring. Her må også progresjon tydeliggjøres. I tillegg skal det utarbeides planer for kortere og lengre tidsrom, og for ulike barnegrupper etter behov.

Felles verdier, retning og fokus - strategiplan for barn og unge

Rammeverket for kvalitet og mestring er en operasjonalisering av Kristiansand kommunes strategiplan for oppvekst. Rammeverket skal legge føringer for alt arbeid, med barn og familie, barnehager og skole. Det gir tydelig retning gjennom formålet, [«Alle barn og unge skal oppleve at de er inkludert i fellesskapet»](#). Det sier noe om hva som skal prege møtet mellom mennesker, om *relasjoner, forventninger og deltakelse*. Videre peker det på tre fokusområder i oppvekst; *livsmestring, inkluderende fellesskap og læring, og utvikling*.

Den ytterste sirkelen peker på prinsipper som skal ligge til grunn for arbeidet i en lærende organisasjon, som barnehagen er.

Lærende fellesskap, Verdier i praksis, Tydelig retning og Fokuset innsats. Hele rammeverket finner du [HER!](#)

Kjerneverdiene i rammeverket er:

Likeverd - Medvirkning - Anerkjennelse

Alle barn og unge:

- har en absolutt verdi
- vil når de kan

- finner mening og deltar
- har noe å tilføre fellesskapet

Hovedsatsingsområde: Sosial kompetanse

Vi i Mautua barnehage har valgt sosial kompetanse som vårt hovedsatsingsområde for barnehageåret 2023/24. Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre. Det omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger, som utvikles gjennom sosialt samspill. Sosial kompetanse handler mye om å kunne kommunisere og samhandle med andre i ulike situasjoner. Kompetansen er viktig for at enkeltbarn skal trives, og for å bli verdsatt som venn og likeverdig deltaker i samspillet med andre barn og voksne. Forskning viser at barns evne til å etablere vennskap i stor grad henger sammen med deres sosiale kompetanse. Det handler mye om at vi voksne må jobbe med å styrke selvfølelse, empati, prososial atferd, selvheldelse og selvkontroll. Dette jobber vi med i formelle og uformelle situasjoner. Vi inviterer barn på storbarnsavdelingene til refleksjon, sette ord på tanker, meninger og følelser. Vi bruker i tillegg metoder som samtalesirkel og hjerteprogrammet, som er punkter vi kommer nærmere inn på under.

Samtalsirkel

Prinsippet her er at barna lærer «å se andre», og at de på sikt får et felles verktøy for å kunne komme til enighet i valg og vanskeligheter. Barna vil lære å sette ord på tanker og følelser, og være bedre rustet til å løse konflikter. Barn og voksne på samme avdeling deltar. Barna deles i mindre grupper, der den voksne sitter sammen med barna i sirkelen. Sirkelen markerer at barna hører sammen i et fellesskap. En voksen leder sirkelen som ordstyrer/tilrettelegger. Det kan gjerne brukes en gjenstand som

synliggjør hvem som har ordet. Da må de andre vente på tur. Avhengig av barnas alder kan det f.eks. foregå slik: Runde 1; i starten kan det være nok å kunne si eget navn. Etterhvert når barn blir kjent med måten det gjøres på, og blir eldre, kan den voksne spør hvert barn etter tur: «Hvordan har du det?». I runde 2; hva har du lyst til å gjøre i barnehagen? Eller man snakker om aktuelle temaer som rører seg i gruppa, f.eks. Hva gjør det med deg/ Hvordan

føler du deg når du taper i et spill? Eller ta opp ulike temaer som: vennskap, glede, misunnelse eller sinne. De andre barna har lov til å komme med innspill underveis, for eksempel med trøst hvis noen sier de er lei seg.

Hjerteprogrammet

Hjerteprogrammet er et praktisk og konkret opplegg vi bruker når vi jobber med, og øver på sosial kompetanse. I Hjerteprogrammet blir barna kjent med Mats og Mille, og vi følger dem i ulike hverdags situasjoner som barna lett kan kjenne seg igjen i. I disse samlingene legger vi vekt på at alle barna blir sett og hørt, og vi snakker sammen om de forskjellige temaene og vår hverdag.

«Tenk om alle barn kunne oppleve hvor verdifulle de er! En av barnehagens viktigste oppgaver er å hjelpe barn å utvikle holdninger, tilegne seg ferdigheter og få kunnskap om seg selv og andre. Sosial kompetanse handler om hvordan vi vokser og utvikler oss, hvordan vi har det inni oss og hvordan vi er mot hverandre. Hver enkelt av oss har en plass i fellesskapet som ingen andre kan ta. Det å respektere hverandres ulikheter er en del av barnehagens verdigrunnlag. Sosial kompetanse læres hele tiden. I barnehagens travle hverdag er det nettopp i det daglige samspillet at barnets selvfølelse, sosiale kompetanse og empati utvikles». (Fra Hjerteprogrammet utviklet av Randi Sundby, Anne Nielsen og Marit Rasmussen - Læringsverkstedet)

Foreldreundersøkelsen

Høsten 2022 hadde vi siste undersøkelse. Foreldre svarte på spørsmål om barnehagetilbudet, trivsel, samarbeidet mellom hjem og barnehage osv. En svarprosent på 89 er vi veldig fornøyd med. Dette gav oss god og relevant informasjon til ansatte, ledelse og SU (Samarbeidsutvalget) i Maurtua barnehage. SU og de ansatte fikk presentert svarene på undersøkelsen.

Foreldrene skulle blant annet gi karakter, på hvor høy tilfredshet de har totalt sett til Maurtua barnehage. Karakteren ble 4,9 av 5 mulige. Dette er vi storfornøyd med. Går en dypere inn i undersøkelsen, og ser på de ulike områdene i driften, så varierer det noe etter hva det spørres om, men også avdelingene imellom. Snittet er likevel 4,5. Det er noen ting vi kan jobbe med for å bli bedre, derfor har alle avdelinger valgt seg ut 2-3 områder, som de har hatt økt fokus på.

Samarbeid

Barnehagen har mange aktuelle samarbeidspartnere, - som barnevern, pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), mobilt team, helsestasjon, skoler, Universitetet i Agder etc. Her kan barnehagen hente hjelp og støtte, eller få innspill til sitt arbeid når det er behov for det. Helsetjenester som omhandler barn, er nå samlokalisert i [Familiens hus](#) der man treffer helsesykepleier, familieterapeut, jordmor, fysioterapeut, barnevern og skolehelsetjenesten. Barnehagen kan henvende seg her når det er behov for det. Alle barnehager har fått tildelt en helsesykepleier som de kan avtale møter med.

Foreldresamarbeid

Barnehagen skal samarbeide med foreldrene både individuelt og som gruppe. Samarbeid om hvert enkelt barn skjer i de daglige møtene og i planlagte samtaler. Vi er bevisste på at barna og deres foreldre har ulike behov, noen trenger derfor tettere oppfølging enn andre.

Barnehagen tilbyr samtaler for nye barn ved oppstart, og for alle høst og vår. I tillegg er det mulighet for ekstra samtaler gjennom barnehageåret om barnehagen eller foreldre har behov for det.

Foreldrenes medvirkning er nedfelt i barnehageloven. Foreldre skal ha mulighet til innflytelse gjennom samarbeidsutvalg, foreldreråd, foreldremøter og foreldresamtaler. Oppdragelse er ifølge barnekonvensjonen og barneloven foreldrenes ansvar. Barnehagen skal være et supplement til hjemmet. Det er opprettet et eget [foreldreutvalg for barnehager i Kristiansand](#) i tillegg til [FUB nasjonalt](#). Dette er et fellesorgan for alle foreldre med barn i barnehage.

Alle barnehager skal ha et samarbeidsutvalg (SU). SU er et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ for barnehagen og foreldrene. SU i Maurtua består av to representanter fra foreldrene og to fra de ansatte. Det gjennomføres ca. fem møter pr. år.

På app.kidplan.com vil foreldre finne informasjon, ukeplaner og bilder fra sitt barns avdeling.

Taushetsplikt, opplysningsplikt og politiattest

Alle som jobber i barnehage, samarbeidsutvalget og styret, er pålagt [taushetsplikt](#), og må skrive under på et taushetsløfte i forhold til informasjon som gjelder barn, foreldre og personalet. Alle som jobber i barnehagen, må legge fram politiattest. Barnehagen har en lovpålagt [opplysningsplikt til barnevernet](#), som gjelder forhold de blir kjent med der barns helse og utvikling står i fare. Foreldre vil bli umiddelbart informert og involvert i saker som gjelder deres barn, med mindre det dreier seg om vold og overgrep. I de tilfellene har barnehagen plikt til å melde til politi/barnevern.

Lek og læring i barnehagen

Barnehagen skal være et sted hvor barns behov for omsorg og lek blir ivaretatt, og barndommens egenverdi anerkjennes. Vi skal bidra til at alle barn får en god barndom, preget av trivsel, vennskap og lek. Barna skal oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Dette skal blant annet komme til uttrykk i arbeid med **rammeplanens fagområder**:

- kommunikasjon, språk og tekst
- kropp, bevegelse, mat og helse
- kunst, kultur og kreativitet
- natur, miljø og teknologi
- antall, rom og form
- etikk, religion og filosofi
- nærmiljø og samfunn

Barnehagen skal være et læringsfellesskap der barna får bidra i egen og andres læring. Barns lek og medvirkning vil prege barnehagehverdagen.

Vi har valgt følgende punkt(er) for refleksjon over egen praksis knyttet til lek og læring:

- Det settes av god tid til leken.
- Barna deles opp i mindre lekegrupper.
- Barnehagen har et bra og variert lekemateriell.
- Materiell er tilgjengelig i et oversiktlig og ryddig miljø.
- Tilgjengelige voksne, som er aktive deltakere, rollemodeller og brobyggere i leken.
- Voksne som inspirerer og videreutvikler leken.
- Barna lærer lekekoder.
- Barna har en venn å leke med.
- Barna får opplevelser som gir næring til leken.
- Barnelitteratur brukes som inspirasjon til lek.
- Det legges til rette for at alle barn kommer inn i leken.

Demokrati og barns medvirkning og deltakelse

Vår barnehage skal være et sted som fremmer danning og læring.

Barnehagen skal fremme demokrati, og være et inkluderende fellesskap hvor barna får anledning til å ytre seg, bli hørt, sett og delta. Barns medvirkning handler først og fremst om en holdning hos de voksne, i relasjonen med barn. Barna skal bli møtt som et selvstendig menneske. Uavhengig av alder og forutsetninger, skal barn få erfare at deres stemmer blir lyttet til. Vi skal sørge for at barnas erfaringer og synspunkter, får innflytelse på det som skjer i barnehagen.

Vi har valgt følgende punkt(er) for refleksjon over egen praksis knyttet til demokrati og medvirkning:

- Det jobbes for en enighet om reglene i barnehagen.
- Barna skal få en forståelse for samfunnet, og den verden de er en del av.
- På småbarnsavdelingen tar de ansatte barnas kroppsspråk, følelsesmessige uttrykk og mimikk på alvor. Dette er deres måte å kommunisere, og uttrykke sine tanker og følelser på.
- Vi legger vekt på at barna skal snakke sammen, erfare at det finnes forskjellige meninger og synspunkter, og at de imøtekommer hverandres behov. Barna blir oppfordret til å finne løsninger selv, der voksne kan være veiledere.
- Voksne er tilstedeværende og lydhøre.
- Vi jobber med prosjekter og tema ut ifra barnas interesser.
- Barna oppmuntres til å prøve selv, ved for eksempel på- og avkledding.

Omsorg og danning

Barnehagen skal legge til rette for omsorgsfulle relasjoner preget av tillit, nærvær, varhet og trygghet. Barna skal få omsorg av voksne og andre barn, og samtidig øve seg på å gi og ta imot omsorg. De voksne skal veilede barn, og hjelpe dem med sosialisering i gruppen, og ivaretagelse av de individuelle behov.

Vi har valgt følgende punkt(er) for refleksjon over egen praksis i forhold til omsorg og danning:

- Voksne bruker verktøyet «samtalesirkel» og «hjerterprogrammet».
- Skolestarterne gjennomfører programmet «Kroppen min eier jeg».
- De yngre barna på stor avdeling blir også kjent med tema "Kroppen min og grenser".
- Vi skal møte alle barn med åpenhet, varme og interesse, og vise omsorg for hvert enkelt barn.
- Vi skal være lydhøre og imøtekommende mot barna, og ivareta deres behov for omsorg.
- Vi skal støtte og oppmuntre barna til å vise omsorg for andre.
- Vi skal støtte barns identitetsutvikling og selvforståelse.
- Vi skal tilrettelegge for meningsfulle opplevelser.
- Vi skal støtte barnas aktivitet, engasjement og deltakelse i fellesskapet.
- Vi skal synliggjøre og verdsette ulike behov, meninger og perspektiver i fellesskapet.
- Vi skal synliggjøre og fremheve mangfold og ulikhet som grunnlag for opplevelser, utforskning og læring.

Kommunikasjon og språk

Vår barnehage skal være et sted som fremmer barns kommunikasjon og språkutvikling, der voksne er bevisste på sin rolle som språklige forbilder. Barnehagen arbeider systematisk med å utvikle barnehagens språkmiljø, i forhold til språkstandard for barnehagene i Kristiansand. Språkarbeidet inngår blant annet i barnehagens arbeid med fagområdene i rammeplanen.

Vi har valgt følgende punkter for refleksjon over egen praksis i forhold til kommunikasjon og språk:

- Vi bruker bilder, konkreter, leker og spill sammen med barna.
- Vi bruker bøker, eventyr, sanger, rim og regler i hverdagen.
- Vi deler barna i mindre grupper. Det gir mulighet for gode samtaler og fortellinger.
- Vi oppfordrer foreldre og barn til å bruke sitt morsmål.
- Vi bidrar til at barna får gode felles opplevelser gjennom tradisjoner og markeringer, samlinger, musikk og drama.
- Vi bruker språket aktivt i alle situasjoner i hverdagen.
- På småbarnsavdelingene bruker vi tegn til tale som støttende kommunikasjon ved behov. Dette benyttes også hos andre barn som har nytte av det.
- Vi bruker verktøyet «Bravo», for de yngste. Et pedagogisk språkverktøy der målet er at barn skal øke eget ordforråd, språkforståelse og språklig bevissthet.

TRAS (tidlig registrering av språkutvikling) er et verktøy vi kan ta i bruk, med foreldres godkjenning, for å vurdere språkutviklingen til et barn i forhold til alder.

Mangfold, likestilling og gjensidig respekt

Vår barnehage skal være et sted som fremmer vennskap og fellesskap. Barna skal oppleve å være en betydningsfull i fellesskapet. Barn og voksne har absolutt verdi. Barnehagen skal

være preget av åpenhet og raushet, der mangfold brukes som en ressurs. Barnehagen skal blant annet gjennom fagområdene jobbe med mangfold, likestilling og gjensidig respekt.

Vi har valgt følgende punkter for refleksjon over egen praksis, knyttet til mangfold, likestilling og gjensidig respekt:

- I Maurtua skal alle barn bli sett og være en del av et fellesskap. Barnehagen skal fremme demokrati og være inkluderende.
- Felles opplevelser er med på å skape godt samhold og gruppetilhørighet.
- Vi har stort fokus på sosial kompetanse, og jobber for at alle barn skal ha en venn.
- Maurtua skal bidra til at barn får oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på.
- Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn.
- Barnehagen skal bruke mangfold som en ressurs i det pedagogiske arbeidet. Vi skal støtte, styrke og følge opp barna ut fra deres egne kulturelle og individuelle forutsetninger.

Bærekraftig utvikling

Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold, og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det.

Barnehagen har derfor en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for et mer bærekraftig samfunn.

Bærekraftig utvikling handler om at mennesker som lever i dag, får dekket sine grunnleggende behov, uten å ødelegge fremtidige generasjoners mulighet til å dekke sine.

Maurtua barnehage skal være et sted som fremmer omsorg for verden vi lever i, både her og nå og i fremtiden. Barna

skal oppleve verdien av å ta vare på seg selv, andre og naturen. Barnehagen skal legge grunnlaget for barns evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet.

Vi benytter barnehagens nærområde, skogen som en arena for lek og læring hvor vi har rik tilgang på førstehåndserfaringer i naturen. Barna får naturopplevelser, og blir kjent med naturens mangfold. Barnehagen ønsker med dette å bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen.

Vi har valgt følgende punkt(er) for refleksjon over egen praksis knyttet til bærekraftig utvikling:

- Ukentlige turer. Barna får erfaring med å ferdes i skogen. Det skapes gode holdninger og verdier
- Barna er med på å sortere papir, restavfall, plast, glass/metall og matavfall
- Barnehagen er Grønt- flagg sertifisert. Barna skal delta og medvirke i planlegging, gjennomføring og evaluering av ulike prosjekter, bla;
  - Grønnsaker og planter i pallekarmer
  - Sjøpelsortering
  - Lære om, og ta vare på småkryp, dyr og fugler.

- Lære om forbruk, gjenbruk og bærekraft (utnytte maten).
- Lære noe om hvor maten kommer fra.
- Fokus på energibesparende tiltak i barnehagen.
- Ha et oversiktlig og ryddig kildesorteringssystem

Livsmestring og helse

Vår barnehage skal være et sted som fremmer livsglede, humor, undring og opplevelser. Vi skal legge til rette for at barna blir robuste og trygge, og kjenner tilhørighet til barnehagens fellesskap. Barna skal oppleve å mestre sine hverdager og liv, i trygge omgivelser med rom for utforskning og sunne helsevaner. Barnehagen skal jobbe med livsmestring og helse (Psykisk og fysisk), blant annet i møte med rammeplanens fagområder.

Vi har valgt følgende punkt(er) for refleksjon over egen praksis knyttet til livsmestring og helse:

- Vi jobber med barns psykiske helse ved å støtte barna i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser.
- Skolestarterne har et instruksjonskurs fra Stine Sofie stiftelse. Her bruker vi boken "Jeg er meg, min meg". Barna lærer seg å sette grenser for seg selv, at det er "min" kropp, og hva som er gode og vonde berøringer- og gode og vonde hemmeligheter.
- Vi tegner med "Øysteins blyant". Her tegner vi og lærer om følelsene sint, glad, redd, grue og trist. Dette er et opplegg som er utviklet i samarbeid med Stine Sofie stiftelse.
- Vi jobber med barns fysiske helse, ved å være en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme barnas bevegelsesglede og motoriske utvikling. Vi har faste turer hver uke, der vi blant annet drar til barnehagens eget turområde i skogen.
- Vi gir barna mulighet for ro, hvile og avslapning i løpet av barnehagedagen. De store barna som ikke sover, har hvilestund.
- Vi har stort fokus på matglede, med varierte og næringsrike måltider. Varmmat og hjemmelaget grovbakst står på menyen gjennom uken, og alt blir servert med grønnsaker. Barna får også frukt og grønnsaker utenom måltidene hver dag.
- Skolestarterne deltar på vanntilvenningskurs, som går over 8 uker i løpet av barnehageåret.

Barns rett til et trygt og godt barnehagemiljø

Et godt leke og læringsmiljø omfatter alle deler av det psykososiale miljøet, som vennskap, inkludering og forebygging av krenkelser, trakassering, vold og mobbing. Barnehagen skal ha nulltoleranse for alle typer krenkelser. De ansatte har aktivitetsplikt, jfr § 41, 42 og 43 i barnehageloven, til å følge med, melde fra, undersøke og sette inn tiltak. Kristiansand kommune har utarbeidet en felles [veileder for arbeidet med trygt og godt barnehagemiljø](#). Slik vil vår barnehage jobbe med å forebygge, avdekke, stoppe, håndtere og følge opp mobbing i tråd med barnekonvensjonen og verdiene i Rammeplanen.

Følgende tiltak gjennomføres for å skape et trygt barnehagemiljø for barnet:

- For alle nye foreldre gjennomfører vi en «bli-kjent» samtale i løpet av de første 14 dagene barnet går i barnehagen.
- Foreldremøte på høsten, hvor foreldre gjøres kjent med bla.:
  - Barnehageloven § 41, 42 og 43: Der står det bla. at barn ikke skal oppleve å bli utsatt for krenkelser i barnehagen. Det er personalets plikt å legge til rette for et godt og trygt barnehagemiljø for alle barn. Et miljø som fremmer barns trivsel, helse, lek og læring.
  - Hvordan melde fra (ansatte bruker egne meldeskjema der man sammen finner veien videre i den enkelte sak).
  - Valg av foreldrerepresentanter til samarbeidsutvalg (SU). SU vil gjennomgå «Veileder for trygt og godt barnehagemiljø».
- Foreldreundersøkelse i november. Denne gjennomgås av styret i barnehagen, SU og personalet.
- Personalet skal jevnlig vurdere egen praksis knyttet til aktivitetsplikten og hvordan de selv følger opp dette.
- Barnehagen bruker verktøyet «Samtalesirkel» og «Hjerteprogrammet».
- Barnehagen gjennomfører «Barnebarometer» flere ganger året gjennom. Her kartlegges voksnes holdning til enkeltbarn. Verktøyet skal være med på å forsikre oss om at hvert enkelt barn blir sett, hørt og får den beste hverdag og utvikling sammen med barn og voksne i barnehagen.
- I forkant av foreldresamtaler, gjennomføres observasjoner og samtaler med barnet (avhengig av alder).

FLIK (Pedagogisk analyse). Barnehagene i Kristiansand jobber systematisk for å gi alle barnehagebarn et best mulig læringsmiljø. Ved å bruke FLIK analyseres problemstillinger og tiltak, og målsettinger lages. Målet er at alle barn skal oppleve en barnehagehverdag med mye omsorg, trivsel og et godt læringsmiljø.

Vurdering og veien videre

Hovedmålet med vurderingene, er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Maurtua barnehage arbeider kontinuerlig med vurdering. Gjennom å reflektere over egen praksis, er målet å utvikle kvaliteten på tilbudet til beste for barna. Barnehagens arbeid med planlegging og vurdering, skal sees i lys av valgte hovedsatsningsområde.

Vi tar utgangspunkt i punktene som er skissert under hvert tema i årsplanen, når vi reflekterer og vurderer arbeidet. Vi ønsker å sikre at barnehagen, gjennom året, legger til rette for at alle barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Progresjonen skal kontinuerlig evalueres.

I vurderingsarbeidet spør vi: Hvordan kommer progresjon til uttrykk i vår praksis når det gjelder «pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø»? (Rammeplanen, 2017, s.44)

Pedagogisk dokumentasjon skiller seg fra ordinær dokumentasjon, ved at den bidrar til kritisk refleksjon over praksis.

I denne årsplanen har vi skissert noen punkter for refleksjon over egen praksis, innenfor viktige områder i barnehagens tilbud. Disse punktene skal brukes i barnehagens vurderingsarbeid og i tillegg sikre progresjon. Med utgangspunkt i disse skal personalet i fellesskap vurdere egen praksis. Dette skal ligge til grunn for videre arbeid, læring og utvikling av et stadig bedre barnehagetilbud.

Gjennom barnehageåret vil ansatte i barnehagen gå gjennom alle punktene for egenvurdering i årsplanen. I tillegg har barnehagen etiske spilleregler. Personalet bruker metoden IGP (individuell, gruppe og plenum). Den enkelte ansatte blir enig med seg selv hvordan status er, for så å drøfte det videre med gruppa og bli enige om veien videre. Personalet bruker deler av plan-/fagdager og personalmøter til dette arbeidet.

